

Verbatim records

XII Riigikogu, IX Istungjärk, Infotund, kolmapäev

Wednesday, 28.01.2015, 13:00

Edited

13:00 Infotund

1. 13:01 Maksud

2. 13:16 Sotsiaalkaitse

3. 13:25 Väline oht ja julgeolekuolukord

4. 13:41 Soojamajandus

5. 13:55 Muud küsimused

13:00 Infotund

12:58 Aseesimees Laine Randjärv

Austatud Riigikogu! Austatud peaminister! Ministrid! Head külalised! Alustame 28. jaanuari infotundi. Kõigepealt teeme kohaloleku kontrolli.

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on kohalolijaks registreerunud 33 Riigikogu liiget, puudub 68. Täna ses infotunnis osalevad peaminister Taavi Rõivas, sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt ja välisminister Keit Pentus-Rosimannus.

1. 13:01 Maksud

13:01 Aseesimees Laine Randjärv

Asume tänaste küsimuste juurde. Esimene küsija on Kadri Simson, kes esitab peaminister Taavi Rõivasele küsimuse maksude teemal. Palun!

13:01 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud Taavi Rõivas! Eelmise nädala esmaspäeval arutlesime rahandusminister Maris Lauriga tulumaksusüsteemide üle. Kõlama jäi see, et Reformierakond on astmelise tulumaksu vastu lihtsalt kõhutundest. Mingeid uuringuid teil selle vastuseisu õigustamiseks välja tuua ei ole. Eelmise aasta sügisel väitsite ka teie, et astmeline tulumaks pärsib majanduskasvu. Ometi on nii Tšehhi kui ka Slovakkia juba paar aastat tagasi loobunud sellisest tulumaksusüsteemist, mida meie kasutame, ja läinud tagasi astmelise tulumaksu juurde. Euroopas on tehtud tulumaksusüsteemide kohta ka uuringuid. Näiteks tehti Sloveenia majandusuuringute instituudis uuring, kus modelleeriti eri tulumaksusüsteemide ja maksumäärade mõju majanduskasvule. See simulatsioon näitas, et maksusüsteemi muudatused küll majandusarengut ei pärsi. Millistele uuringutele teie toetustite, kui väitsite, et astmeline tulumaks pärsib majanduskasvu?

13:02 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Astmeline tulumaks ja inimeste teenistuse kõrgemalt maksustamine päris kindlasti pärivad majanduskasvu. Seda, et tööjõumaksude suurusel, sh maksumääradel, on põhimõtteline mõju majanduskasvule, on esile toonud näiteks OECD. Selle organisatsiooni peasekretär viibib just praegu Eestis ja temaga koos esitlen ma paari tunni pärast OECD raportit, mis muu hulgas soovitab Eestil tööjõumakse langetada. Täpselt nii, nagu minu juhitud erakond on pakkunud, ja täpselt nii, nagu ka praegu ametisolev valitsus on pisut vähem kui aasta jooksul ellu viinud. See, kui inimene õpib näiteks arstiks, näeb selle nimel kurja vaeva, töötab teinekord rohkem, kui tavakoormus ette näeb, aga siis ütleb Keskerakond, et Eesti arstide palkadele peaks kehtestama tulumaksumäära 33%, ei pärsi minu hinnangul mitte ainult majanduskasvu ja kõrgema palgaga töökohtade loomist, vaid on ka näiteks arstide seisukohast väga ebaõiglane. Nad on teinud eriala omandamise nimel ränka tööd, nad on

käinud pikalt koolis, aga teie ütlete, et neilt peaks maksudena rohkem raha ära võtma. Mina leian, et tööjõumaksud peaksid Eestis järgmistel aastatel langema ja selliselt, et kõigil Eesti inimestel – neil, kes käivad tööl, aga ka neil, kes on pensioniealised ja saavad pensioni – maksukoormus väheneks ja neile jääks rohkem raha kätte. See aitaks kaasa ka tulevasele majanduskasvule.

13:04 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Kadri Simson, esimene täpsustav küsimus!

13:04 Kadri Simson

Aitäh, lugupeetud Taavi Rõivas! Teie nimetatud OECD soovitas meile aastaid tagasi ka tulumaksusüsteemi progressiivsust suurendada, aga miskipärast loeb meie valitsus raporteid valikuliselt. Need inimesed, kes teevad palehigis täiskoormusega tööd – näiteks hooldajad haiglates, lasteaiakasvatajad, päästjad ja väga paljud teised vajalikku tööd tegevad inimesed, kes teenivad väikest palka –, on praegu maksudega üle koormatud. Kahjuks peab nentima, et paljud teie väited on laest võetud. Näiteks on Reformierakond avalikult öelnud, et astmeline tulumaks esindab tüüpilist sotsialistlikku-kommunistlikku mõtteviisi, mille tagajärjeks on ühiskond, kus kõigil on enam-vähem vilets elada. Me teame, et selline tulumaksusüsteem on Soomes, Rootsis, Norras, üldse kõigis vanades Euroopa Liidu riikides. Äkki te võiksite nimetada need astmelist tulumaksu kasutavad riigid, kus kõigil on enam-vähem vilets elada?

13:05 Peaminister Taavi Rõivas

Teie pakutud tulumaksu määr 33%, mis peaaegu kahekordistab inimeste maksukoormuse, kui võtta arvesse ka tulumaksuvaba miinimumi, ei ole kindlasti mitte ühelegi palehigis tööd tegevale inimesele kasulik. Ma olen ise läbi arvutanud kõikide erakondade pakutud maksumuudatused, niipalju kui neid esitatud on, ja olen rehkendades jõudnud tulemusele, et Keskerakonna pakkumine ei ole mitte ühelegi Eesti töoinimesele kõige soodsam. Kõigile inimestele, kes saavad kätte alla 575 euro, on praeguse seisuga kõige soodsam maksupakkumine Isamaa ja Res Publica Liidul, kes on ka asunud – küllap teie rõõmuks – ütleme, astmelise tulumaksu pooldajate sekka. Minule isiklikult see rõõmu ei tee. Inimestele, kes saavad rohkem kui 575 eurot kätte – ja ma usun, et kõik Eesti inimesed peaksid teenima rohkem kui 575 eurot –, on IRL-i pakkumisest soodsam Reformierakonna oma. Inimestele, kes teenivad rohkem kui 846 eurot, on IRL-i pakkumine kahjulik isegi praeguse seadusega võrreldes. Teie jutt, et palehigis tööd tegevaid inimesi tuleks vähem koormata, on õige. Aga teie maksupakkumine, mis suurendab osa inimeste, sh arstide maksukoormust 33%-ni, teie jutuga kindlasti kokku ei lähe. Seetõttu mina teie maksuettepanekuid ei toeta.

13:06 Aseesimees Laine Randjärv

Palun, Kadri Simson, teine täpsustav küsimus!

13:07 Kadri Simson

Lugupeetud Taavi Rõivas! Ma arvan, et te tunnistate ka ise sisimas seda, et kui inimene teenib 2001 eurot maksustatavat tulu ja selle ühe euro pealt – uus maksumäär algab ju 2000 eurost – peab maksma senise 20 senti asemel 33 senti tulumaksu, siis see 13 senti ei tee teda vaeseks. Tema sissetulek jääb ikka märksa suuremaks kui kolleegil, kes teenib näiteks 1900 eurot. Te räägite kogu aeg, kui soodus on praegune maksusüsteem, mis teeb kingitusi kõige jõukamatele, ja kui ettevõtjasõbralik on meie maksukeskkond, sest me jätame kogumata klassikalise ettevõtte tulumaksu, mida kogu ülejäänud Euroopas kogutakse. Sellest hoolimata on meil ometi ettevõtjaid, kes võtavad Maksu- ja Tolliametilt lühiajalist krediiti, st nad ei täida tähtjaks oma kohustusi riigi ees. Üks selline prominentne ettevõtja on teie erakonna nimekirjas kandideeriv Eerik-Niiles Kross, kes ei maksa makse, mis on ometi nii soodsad. Mida te sellistest ettevõtjatest arvate?

13:08 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kõik inimesed, kes tegelevad ettevõtlusega, väärivad tunnustust. Kui kellegi ettevõttel on parajasti raske aeg, siis mina teie asemel selle üle ilkuma küll ei hakkaks. Ettevõtjad loovad töökohti ja maksavad makse. Kui ettevõtjatel läheb hästi, saab hästi minna ka Eesti ühiskonnal. Tõepoolest, teie pakutavas maksusüsteemis toimub see väga järsk maksuastme tõstmine suhteliselt kõrge palga korral. Aga ometi

puudutab see praegusi palku arvestades ka näiteks Eesti arste. Erinevalt teist keeldun mina nõustumast sellega, et Eesti arstid teenivad liiga palju või neid oleks õiglane suurema maksuastmega koormata. Veelgi enam, ma väidan, et kui IT-ettevõtted, näiteks Skype või ka TransferWise, mis on Eesti uus edulugu, loovad Eestisse töökohti, mille keskmine palgatase ületab 2000 eurot, siis seda tuleb soodustada, mitte ei tule sellele panna ette barjääre, mille tõttu võiks juhtuda, et need töökohad luuakse mujal. Ainult tänu sellele, kui näiteks TransferWise loob Eestis 100 kõrge palgaga töökohta, saavad Eestis kasvada maksulaekumised. Ainult tänu sellele, et palgad on sellistes firmades väga kõrged, saavad kasvada ka pensionid. Vaatame näiteks seda aastat. Homme kinnitab valitsus pensioniindeksi, mis tagab kõrgema pensionitõusu, kui seni arvati – 6,3% senise 5,9% asemel. See ei ole nii mitte sellepärast, et valitsusel tuli heldusehoog peale, vaid selle tõttu, et Eestis on palgad kasvanud, makse on paremini kokku kogutud ja tööpuudus on vähenenud. Kui Eestis luuakse kõrgema palgaga töökohti, siis see loobki võimaluse ka paremat pensioni maksta. Nii et ärge olge sellele vastu, sellega olete ka pensionitõusu vastu.

13:10 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Nüüd kaks kohapeal registreeritud küsimust. Huvilistel on arvatavasti võimalik ka päris infotunni lõpus veel küsimusi esitada. Palun, Margus Tsahkna!

13:10 Margus Tsahkna

Suur tänu! Minu küsimus on maksude ja eelkõige maksumaksjate kohta. Reformierakond on aastaid seisnud elatisabifondi loomise vastu. Üheks põhjuseks on olnud Reformierakonna seisukoht, et elatisabifondist tehtavad maksed ehk igakuised lapse heaks tehtavad elatismaksed ei ole aus maksumaksja raha kasutamine. Eile võttis Riigikogu siinsamas saalis 61 häälega vastu IRL-i algatatud otsuse, et 2016. aasta 1. jaanuarist tuleb elatisabifond käivitada, ja tegi valitsusele selle kohta ettepaneku. Minu küsimus ongi, kas teie peaministrina viite selle Riigikogu otsuse ellu.

13:11 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma usun, et kõigil Eesti inimestel on põhjust toetada Reformierakonda, et ma saaksin jätkata peaministrina ja viia ellu selle algatuse ning teha veel palju olulisi asju Eesti hüvanguks. Minul on nagu ka teil 1. märtsil tööintervjuu. Olen päris kõvasti pingutanud selle nimel, et Eesti inimeste usaldust pälvida, ja kavatsen seda tööd südamega edasi teha, kui Eesti inimesed mulle selleks võimaluse annavad. Mis puudutab seda konkreetset teemat, siis seda ettepanekut, mis iseenesest on arutelu algatuseks ju küllalt hea, te reklaamisite kui valmislahendust. Ma arvan, et sellega te läksite liiale ja andsite inimestele liiga ruttu liiga palju lootust. Selleks, et see asi realselt toimima saaks, on vaja veel kõvasti tööd teha. Ettepanek ise ei lahenda mitte ühegi üksikvanema probleemi. Me peaksime minu meelest suhtuma üksikvanemate majanduslikku olukorda märksa tõsisemalt. Ei piisa sellest, kui lihtsalt enne valimisi selliseid suurejoonelisi avaldusi teha. Me peame vaatama, kuidas me neid inimesi tegelikult aidata saame, kuidas sellest ettepanekust edasi minna ja tagada, et me tõepoolest saaksime iga oma laste ja teise vanema suhtes lugupidamatult käituva inimese käest selle raha kätte. See on põhiküsimus ja selle probleemi põhiolemus. Lihtsalt, ütleme, populistlike avaldustega seda probleemi ei lahenda. Me peame seda võtma märksa tõsisemalt, kui seni on tehtud.

13:12 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Aivar Sõerd!

13:13 Aivar Sõerd

Aitäh, austatud juhataja! Austatud peaminister! Täna tuli uudis, et Eesti on Heritage Foundationi majandusvabaduse indeksis tõusnud päris kõrgele kohale, ja alles hiljaaegu oli uudis, et me oleme OECD maksuvõrdluses kõrgel kohal. See ei ole lihtsalt abstraktne koht kuskil edetabelis, vaid see on ka reaalsus, mida inimesed tajuvad. Kas või sellel, et valitsus andis teada pensioniindeksi muutusest, peaks olema otsene seos maksusüsteemi ja maksude laekumisega. Kas te oskate öelda, kuidas meil üldse praegu maksude laekumisega olukord on? Eelmisel aastal oli väike ülelaekumine isegi tollases tagasihoidlikus majanduslikus keskkonnas. Kas eelmise aasta eelarvepositsioon ei võiks kujuneda paremaks, kui me seni oleme arvanud?

13:14 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Küsimuses oli mitu teemat. Aga tõepoolest tuli uudis selle kohta, et Eesti on maailma majandusvabaduse indeksis kõikide maailma riikide seas tõusnud kaheksandale kohale. Euroopa Liidus on Eesti kõige atraktiivsema ettevõtluskeskkonnaga riik. Seda ei ütle mitte ainult mina, uhkustunne hääles, selle riigi peaministrina, vaid seda on öelnud Heritage Foundation, mis on tõepoolest väga lugupeetud fond, mille analüüse jälgivad ka investorid väga hoolega. Kui investorid selliseid asju jälgivad ja näevad, et Eesti on Euroopa Liidus kõige atraktiivsema ettevõtluskeskkonnaga riik, ning kui nad juhtumisi ka teavad, et Eestil on e-residentsus ja väga heal tasemel e-teenused ning veel mitmed asjad, siis, uskuge mind, see annab väga suure võimaluse, et nad Eesti majandusse investeerivad ja loovad siin tasuvaid töökohti. Kui luuakse tasuvaid töökohti – ma loodan, et Keskerakond ei pääse seda väga kõrge maksumääraga takistama –, siis laekub ka maksutulu, mida on võimalik kasutada sotsiaaltoetuste maksmiseks. Sellest võidavad ka näiteks pensionärid, kelle pensioni suurus sõltub just nimelt sellest, kui palju palka saadakse ja kui palju sotsiaalmaksu laekub. Teie küsimus oli maksude laekumise kohta. Tõepoolest, hoolimata sellest, et kevadel nõudis opositsioon valitsuselt eelmise aasta eelarve kärpimist, me praeguse seisuga teame, et 11 kuu kokkuvõttes oli riigieelarve 0,65%-ga SKT-st ülejäägis. On alust arvata, et valitsussektor lõpetab möödunud aasta väikese eelarve ülejäägiga. Niipalju siis kriitikast, et oleks pidanud kärpima hakkama. Nagu te isegi näete, oleks see olnud enneaegne ja väga vale.

13:16 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:16 Sotsiaalkaitse

13:16 Aseesimees Laine Randjärv

Läheme järgmise teema juurde. Margus Tsahkna esitab küsimuse sotsiaalkaitseminister Helmen Kütile. Teema on sotsiaalkaitse. Palun, Margus Tsahkna!

13:17 Margus Tsahkna

Suur tänu! Lugupeetud minister! Minu küsimus puudutab elatisabifondi otsuse võimalikke tulemusi. Selle otsuse tegi Riigikogu siin eile 61 häälega. Peaminister ütles ju päris selgelt välja, et kui ta peaministrina jätkab, siis ta ei kavatse seda Riigikogu otsust, mis eile siin 61 häälega vastu võeti, väga tõsiselt võtta, kuna tegu on populistliku, enne valimisi tehtud otsusega. Ma küsin teie kui sotsiaalkaitseministri käest täiesti isikliku küsimuse. Mind huvitab teie enda arvamus selle kohta. Kas teie sotsiaalkaitseministrina olete nõus peaministri seisukohaga, et tegu on Riigikogus vastu võetud populistliku otsusega, või arvate, et see on tegelikult tõsine otsus, mis väärib 2016. aasta 1. jaanuaril elluviimist?

13:18 Sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt

Aitäh, austatud küsija! Ma pean vabandust paluma, sest mul on hääle ära, aga ma suudan siiski vastata. Ma istusin peaministri kõrval ja pean ütlema, et ma ei kuulnud, nagu peaminister oleks öelnud, et ta seda otsust täitma ei kavatse hakata, kui rahvas talle selleks volituse annab. Mina isiklikult võin öelda, et kõik Riigikogu saalis vastu võetud otsused on valitsusele täitmiseks. Kui mina peaksin uuesti saama rahva usalduse ja ma jätkan sotsiaalkaitseministrina, siis kindlasti asub Sotsiaalministeerium selle kallal tööle. Sõltumata sellest, kes on selles ametis, on Riigikogu vastuvõetud otsused kõigile täitmiseks. Mis puudutab elatisabifondi, siis ei tohi ära unustada, et jutt on lastest. Nende heaolu edendamine peab olema kõikide kohustus.

13:18 Aseesimees Laine Randjärv

Palun, Margus Tsahkna, esimene täpsustav küsimus!

13:18 Margus Tsahkna

Suur tänu! Lugupeetud minister, ma tänan selle vastuse eest! Riigikogus vastu võetud otsustesse suhtub ka IRL ja suhtun mina isiklikult väga tõsiselt. Mind ajendas seda nii peaministrilt kui ka teilt küsima see kumu, mis on levinud, et valitsus ei kavatse pidada parlamendis 61 häälega vastu võetud elatisabifondi

loomise otsust endale siduvaks. Peaministri vastus minu küsimusele ausalt öeldes süvendas seda kahtlust, sest ta nimetas Riigikogus vastu võetud elatisabifondi loomise otsust populistlikuks. Ma küsin teilt kui sotsiaalkaitseministriilt korra veel. Kas te peate parlamendis vastu võetud otsust valitsusele siduvaks?

13:19 Sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt

Suur aitäh! Ilmselt liigub see kumu ainult selles majas. Me asusime Sotsiaalministeeriumis eile peale otsuse vastuvõtmist arutama, kuidas ja milliste põhimõtetega sellist fondi luua, mida tuleks siin arvestada ning kuidas see raha jõuaks laste kätte. Sotsiaalministeerium sellega kindlasti väga tõsiselt tegeleb.

13:19 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Margus Tsahkna, teine täpsustav küsimus!

13:20 Margus Tsahkna

Aitäh! Ma ei tahaks jätkata poliitilise vaidlusega, vaid küsin teie kui asjatundja käest. Kuidas te tegelikult hindate selle otsuse mõju, mis eile siin IRL-i algatusel vastu võeti? Ma pean silmas just mõju üksikvanemate lastele ehk elatisabifondi eelnõu mõju selles mõttes, et ühelt poolt tagatakse igas kuus elatisabi väljamaksed lastele ja teistelt poolt nõutakse need võlglastelt sisse. Ma tean, et teie juhtimisel on vastu võetud roheline raamat, mis käsitleb ka üksikvanema peres kasvavate laste olukorda. Kas see mõju on piisavalt suur, et elatisabifondi loomise otsus peaks 1. jaanuarist 2016 jõustuma? Kas see aitab neid lapsi?

13:20 Sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt

Aitäh küsimuse eest! Nii nagu ka rohelises raamatus on väga selgelt välja toodud, on kõige raskemas olukorras need üksi last kasvatavad vanemad, kellele ei piisa ainult üksikvanematoetusest, ja nagu me eile avalikul istungil kuulsime, kelle lapse teine vanem ehk ema või isa elatist ei maksa. Ma arvan, et need lapsed, kes elavad alla vaesuspiiri või suhtelises vaesuses, vajavad kiiret sekkumist. Nagu eile avalikul istungil välja toodi, kümme aastat on sellel teemal räägitud, aga selgeid lahendusi pole leitud. Tõsi, 1. jaanuarist tõusnud lapsetoetus olukorda kindlasti veidikene kergendab, aga lastel ei ole aega väga pikalt oodata, nad kasvavad enne suureks. Neil, kes kasvavad vaesuses, on oht sattuda uuesti sellesse vaesusringi, sest nende huviharidus jääb ebapiisavaks jms. Ma pean väga oluliseks, et eelkõige lapsed vaesusest välja saada.

13:20 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Nüüd kaks kohapeal registreeritud küsimust. Palun, Siret Kotka!

13:21 Siret Kotka

Lugupeetud juhataja! Austatud minister! Selle aasta 1. jaanuarist vähenes tulumaksu määr 21%-lt 20%-le. Samas maksustatakse juba veidi keskmisest pensionist suuremat pensioni tulumaksuga, kuna valitsuse aur on läinud tulumaksu määra vähendamisele. Mis on teie isiklik arvamus? Kas teile tundub õiglane, et 375-eurost pensioni maksustatakse juba tulumaksuga?

13:22 Sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt

Aitäh teile küsimuse eest! Kõigepealt pean täpsustama, et kui 2014. aastal oli kuni 354 euro suurune pension tulumaksuvaba, siis sellel aastal on see summa 374 eurot, ehk tõus on 20 eurot. Valitsuse aur ei ole läinud mitte tulumaksu määra langetamisele 1%, vaid kindlasti ka maksustatava pensioni suurendamise peale. Arutades seda, kas maksustatav summa on suur või paras, võiks vaadata alampalka, mis 2015. aastast on 390 eurot ja millest lähevad maksud maha. Alati võiksid nii pension kui ka alampalk suurem olla, et inimesed saaksid paremini hakkama. Aga see, et aastaga on siiski ka pensionide tulumaksu määr 20 eurot tõusnud, on positiivne.

13:22 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Priit Toobal!

13:23 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud aseesimees! Lugupeetud minister! Praegu on Eestis olukord, kus näiteks miinimumpalka teeniv inimene peab töötama kolm aastat, et saada pensioniarvestusse ühe aasta kirja. See süsteem võeti kasutusele siis, kui sotsiaalministriks oli teie erakonnakaaslane, nüüdne spiiker Eiki Nestor. Mina sellist süsteemi väga õiglaseks ei pea. Ma loodan, et te olete minuga nõus. Kas te jagate minu seisukohta, et seesugune süsteem ei ole õige? Kui jagate, siis ma küsin, miks te ei ole ministrina teinud valitsusele ettepanekut seda muuta. Või on Reformierakond sellele vastu seisnud ja on tarvis oodata Keskerakonna ja sotside valitsust?

13:24 Sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt

Aitäh, hea küsija! Kõigepealt pean täpsuse ja aususe huvides kaks viga parandama. Esiteks, inimene ei pea töötama mitte kolme aastat, et saada kirja ühe aasta staaži. Iga tööaasta annab ühe staažiaasta. Jutt on sellest, et pension koosneb kolmest komponendist: baasosast, staažiosakust ja pensioniosakust, mida me hakkame nüüd õigesti nimetama. See, et inimene peab töötama kolm aastat, et saada ühte aastat kirja, ei vasta tõele. See, et pension sõltub palgast, on tõsi. Minu teine parandus on see, et Eiki Nestor oli siis Riigikogu liige, kui seda otsustati, ja ta oli ainukene, kes oli erapooletu ehk ei hääletanud. See on stenogrammis kirjas, ma ei hakka sellel teemal rohkem rääkima, igaüks saab ise vaadata. Pensionid on väga tõsine teema, seetõttu teeb praegune valitsus, eelkõige teevad seda Sotsiaalministeerium ja Rahandusministeerium, analüüsi, mida ka laiemalt tutvustatakse. Me ju teame, milline on praegu pensionäride arv ja milline on 20 aasta pärast pensioni saavate inimeste arv. Aastal 1999 seda süsteemi muudeti ja lisandus osa, mis sõltub palgast. Nüüd on olukord selline, et põhjus, miks pension on väike, on madal palk. Alampalk on väike, keskmisest palgast tuleb rahaline väärtus ja see on umbes 0,3. Toon näite. Kui teie töötate eluaeg keskmise palgaga ja mina töötan alampalgaga, siis töötamise ajal pean mina kolm korda odavamalt hakkama saama kui teie. Aga kui me pensionile siirdume, siis on teie ja minu pensioni vahe kahekordne.

13:24 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Lõpetame selle küsimuse arutelu.

3. 13:25 Väline oht ja julgeolekuolukord

13:25 Aseesimees Laine Randjärv

Läheme järgmise küsimuse juurde. Andres Herkel küsib peaminister Taavi Rõivaselt välise ohu ja julgeolekuolukorra kohta. Palun, Andres Herkel!

13:26 Andres Herkel

Aitäh, proua juhataja! Austatud peaminister! Ma arvan, et väärtuseliselt on meil üsna sarnane arusaam sellest, mis toimub Ukrainas ja Venemaal. Aga pehmete väärtuste organisatsioonid Venemaale ilmselt mõju ei avalda. Me tunneme muret sealsete relvajõudude moderniseerimise kava pärast, mida kommenteerides Ühendriikide Euroopa maavägede ülem hiljuti leidis, et läheb veel mõni aasta ja Venemaa on võimeline pidama korraga mitut niisuguses mastaabis operatsiooni nagu praegu Ukrainas. Me jagame valimiste eel lubadusi siia ja sinna, aga julgeolekuolukord võib veelgi pingelisemaks muutuda. Milline on meie varuplaan juhaks, kui oht kasvab? Milliseid samme sisejulgeolekus ja riigikaitstes oleme valmis astuma? Kas on võimalik ka riigikaitsekulude kasv?

13:27 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma palun vabandust, et ma sedavõrd olulisele küsimusele vastates pühendan kõigepealt pisut aega sellele, et õiendan ära Margus Tsahkna valeväite. Ta väitis, justkui mina oleksin nimetanud Riigikogu otsust populismiks. Ei, see ei vasta tõele. Lükkan selle ühemõtteliselt ümber. Ma nimetasin populismiks Margus Tsahkna avaldusi sellel teemal. Aga ma veel kord palun vabandust, sest teie küsimus on tõesti väga oluline. Tõepoolest, ka meie piiride läheduses on toimunud üksuste ümberformeerimisi. Me näeme väga muret tekitavaid signaale ja seetõttu peame olema valmis ennast kõige paremal võimalikul moel kaitsma. Kõige olulisem on, et meie kaitse põhineks ka edaspidi kahel võrdsel sambal. Esiteks, meie iseseisev kaitsevõime. Ma ütlen kiirelt vastates, et jah, on võimalik

kulutada ka üle 2%, sel aastal me mitte küll palju, aga siiski üle 2% juba kulutame. Teiseks, meie liitlassuhted NATO-ga, mis ei tähenda ainult sõjalises mõttes liitlassuhteid, vaid ka poliitilist läbisaamist meie kõige olulisemate liitlastega, NATO kohaloleku põlistamist ja laiendamist siin. Kui vastata ajalimiidi piires võimalikult konkreetset, mida me saame teha selleks, et Eesti kaitse- ja heidutusvõimet võimalikult lühikese ajaga võimalikult palju parandada, siis ütlen, et võti peitub kindlasti meie liitlaste püsivamas ja suuremal arvul kohalolekus. Me soovime peale NATO hävitussõjate ja USA ühe kompanii, mis juba Eestis kohal on, näha siin nii vägede varustuse eelpaigutust kui ka suuremaid üksuseid.

13:28 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Andres Herkel, esimene täpsustav küsimus!

13:29 Andres Herkel

Aitäh! Härra peaminister! Kaitse algab suuresti piirivalvest. Admiral Kõuts ja teised endised piirivalvurid ning nende mõttekaaslased on algatanud kollektiivse pöördumise Riigikogu poole, tehes ettepaneku taastada piirivalve kui iseseisev organisatsioon. Me oleme õnnetus olukorras, sest õiguskomisjon ei ole seda veel arutada jõudnud, aga Riigikogu selle koosseisu töö on lõppemas. Teile peaministrina on selle pöördumise sisu kindlasti tuttav. Kuidas te seal esitatud ettepanekuid hindate? Kas olete valmis kriitiliselt läbi vaatama ka seda, mis omal ajal toimus ühendatud Politsei- ja Piirivalveameti loomisega? Kas see on olnud piisavalt efektiivne samm? Pigem on see olnud ju kriitika objekt.

13:30 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kindlasti on Eesti Vabariigi huvides võimalikult tugev piirivalve. Ma mõistan endiste piirivalvejuhtide teatud mõttes nostalgiat. Nende ajal teistsugusena toiminud süsteem tundub kindlasti armsamana kui praegune märksa ajakohasem piirivalvekorraldus. Aga ma ei saa nõustuda sellega, et Eesti piiri aitaks paremini valvata see, kui me Politsei- ja Piirivalveameti tükeldaksime või piirivalve ülesehitamises ajas 9–10 aastat tagasi läheksime. Praegu on meil idapiiril rohkem inimesi, kui arvestada ka eriüksusi. Kui värskest loodud eriüksusi mitte arvesse võtta, siis on meil seal täpselt niisama palju inimesi kui varem. Ma väidan, et nende varustus ja võimekus on aja jooksul paranenud. Me rajame nendele tublidele meestele ja naistele, kes meie idapiiril tööd teevad, märksa paremaid olmetingimusi. Olgu ühe olulise näitena toodud sel aastal alanud Piusa kordoni ehitus. Piusa kordon on üks kõige suuremaid kordoneid, mida piirivalvurid ise nimetavad emakordoniks. Kui piirivalvuritel on sobivad ruumid ja ka tehniline võimekus on edasi arenenud, siis see aitab neil oma tööd kindlasti märksa paremini teha. Veel paremini aitab meie piiri valvata ja Eesti Vabariiki kaitsta see, kui me kogu piirihoone ulatuses ehitame piiri korralikult välja. Ma ei pea silmas mitte ainult aeda, mis on ka oluline, vaid kõige moodsamaid tehnilisi seadmeid, mis saadavad signaale just nimelt nendesse kõige moodsamatesse kordonitesse ja aitavad piirivalvel oma tööd tõhusamalt teha. See aitab piirivalvel edasi minna.

13:30 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Andres Herkel, teine täpsustav küsimus!

13:32 Andres Herkel

Aitäh, proua juhataja! Austatud peaminister! Meile väga lähedane ja meiega sarnases olukorras riik Leedu avaldas hiljuti ligi sajalihelehelise kaitseministereeri juhtnõu sõjaoiukorras ja erioliukorras tegutsemiseks, mis on mõeldud just elanikele, kodanikuviastupanu organisatsioonidele. Kahjuks on see dokument leedu keeles. Mul selle täielikku tõlget ei ole, aga mingisugune ülevaade sellest on olemas. Seal käsitletakse tegutsemist hübriidsõja tingimustes. See kõlab üsna ähvardavalt, et sellisteks asjadeks peab valmis olema. Kuidas te hindate, kas Eestis on vaja midagi sarnast või on see mingis mõttes ülereageerimine? Mina isiklikult arvan, et ülereageerimine see ilmselt ei ole. Kas meie oleme samamoodi valmis?

13:33 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kas meie oleme samamoodi valmis? Julgen väita, et me oleme märksa paremini valmis, sest me oleme Eesti riigi kaitseks pikki aastaid panustanud, juba ammu enne seda, kui minust sai vabariigi peaminister. Me oleme panustanud palju aastaid oluliselt rohkem kui nii mõnigi naaberriik. Tahtmata

kuidagi naaberriike kritiseerida, on fakt, et 2014. aasta eelarves olid Eesti kaitsekulutused absoluutsummana suuremad kui näiteks Lätil ja Leedul, mis on mõlemad meist suuremad riigid. Aga mul on hea meel, et nad on teinud otsuse oma kaitsekulutusi kiiresti suurendama hakata. Kui te küsite otsese sõjalise ohu kohta, siis mina väidan, et otsese sõjalise ohu risk ei ole sedavõrd suur, et me peaksime hakkama inimesi harjutama sõjatingimustes elamisega. Eesti on NATO liige, täpselt nii, nagu Läti on NATO liige, täpselt nii, nagu Leedu on NATO liige. Narva, head Riigikogu liikmed, on täpselt niisama palju NATO nagu New York. Kui keegi üritab tekitada konflikti NATO-ga, siis see on ilmselgelt enesetapjalik otsus. Meie asi on loomulikult teha kõik selleks, et NATO mitte ainult sõnades, vaid ka reaalselt oleks Eesti, Läti, Leedu, Poola ja teiste meie liitlaste territooriumil kohal, et NATO oleks piisavalt hästi ette valmistatud, et koos meiega astuda vastu ükskõik millisele agressorile. Kui me selleks oleme väga hästi valmistunud, siis see on kõige kindlam garantii selleks, et meil tegelikult poleks vaja oma ettevalmistust kunagi praktikas kasutada. See ongi kogu heidutuse peamine mõte.

13:34 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Nüüd kaks kohapeal registreeritud küsimust. Palun, Kaia Iva!

13:35 Kaia Iva

Aitäh! Austatud peaminister! Ma oleksin heameelega oma küsimuse esitanud sotsiaalkaitseministrile, kuid loodan, et sa möönad, et rahva tervist ja inimeste riskikäitumist võib tingimisi ka sisejulgeolekus oluliseks küsimuseks pidada. Minu küsimus on alkoholipoliitika kohta. Aasta tagasi sai kaante vahele alkoholipoliitika roheline raamat, mis oli väga suure konsensusega ja laiapõhjaselt kokku pandud riiklik dokument. Praeguseks on ellu jõutud rakendada vaid aktsiisimuudatused, muid samme näha ei ole. Kas sa oskad meile rääkida, mille taha see on takerdunud või millised sammud on vähemalt ettevalmistamisel, et neid võiks ellu rakendada hakata? Kui me ikkagi ise ennast rahvana ära tapame, siis ei ole meil ka julgeolekust enam mõtet rääkida.

13:36 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Sotsiaalkaitseministri asendajana ja tegelikult ka ise sotsiaalministri ametit pidanuna oskan ma küllap sellele küsimusele vastata. Minu juhtimisel see roheline raamat eelmises valitsuses, kus me IRL-iga koostööd tegime, vastu võetud sai. Me deklareerisime juba praeguse valitsuse töö alguses, et me jätkame nende plaanidega tegelemist, mis toona mitte veel valmis otsustena, aga kaalumiseks mõeldud mõtetena – seda ju roheline raamat Euroopa Liidu slängis tähendab – lauale pandi. Me läheme edasi ja otsime samm-sammult võimalusi ka konkreetsemaks minna. Kui jätta kõrvale ennetuspoliitika ja veel mitmed väga konkreetsed asjad, mida on tehtud, siis võib rääkida aktsiisipoliitikast, mida te ka ise mainisite. Ma mõistan seda, et Eesti alkoholitootjad on valitsust väga kritiseerinud selle eest, et me oleme aktsiise tõstnud. Nad on isegi öelnud, et see tuli neile ootamatult. Olgu öeldud, et mina küll ei näe võimalust, et tulevikus alkoholiaktsiis ei kasvaks. Kui alkoholiaktsiis ei kasva, aga inimeste palgatase kasvab, siis muutuvad viinapudelid poes järjest kättesaadavamaks. Seda ei ole minu hinnangul mõistlik lubada. Seetõttu ma usun, et kui üldse miski on etteaimatav, siis see, et alkoholiaktsiis peab tõusma ka tulevikus. Ma arvan, et see on üks väga väheseid maksupoliitilisi küsimusi, kus on kõikide erakondade vahel tegelikult üksteisemõistmine. Me kõik saame aru, et alkohol ei tohi poes muutuda suhteliselt odavamaks. Seetõttu usun, et ka alkoholitootjad mõistavad, et ei ole mõtet pettuda, kui valitsus ajab pikaajaliselt ettemääratud alkoholipoliitikat.

13:36 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Teise kohapeal registreeritud küsimuse esitab Viktor Vassiljev.

13:38 Viktor Vassiljev

Aitäh, proua juhataja! Härra peaminister! Meie kaitsevägi on tubli, relvad on tänapäevased, mehed on kõrgesti hinnatud igas maailma nurgas, kus ameeriklased nafta pärast madistavad. Aga mis seisus on see süsteem, mis peaks tagama tsiviilelanike ohutuse, kui midagi juhtub? Soomlastel näiteks on tsiviilkaitse süsteem enam-vähem samasugune, nagu kunagi oli Nõukogude Liidus: on olemas varjendid, meeskonnad ja varustus ning inimesed enam-vähem teavad, kuhu nad peavad minema, kui neid mingi oht ähvardab. Meie ei tea mitte midagi. Kui selline süsteem on olemas, siis ta on kõvasti salastatud. Mina ei tea, miks meil sellist teavet ei ole. Kas te annaksite teavet, mis seisus on tsiviilelanike kaitset

garanteerivad süsteemid? Need on vajalikud sõjalukorras, aga ka siis, kui tekivad mingid katastroofid, näiteks plahvatavad mahutid mõnes õnnetus tehases. Kõike võib ju juhtuda.

13:39 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma küll päris lõpuni ei jaga teie nostalgiat, et nõukogude ajal oli selles vallas kõik imehästi. Ma ei ole päris kindel, kas need vatimarlimaskid ka tegelikult millegi vastu kaitsnud oleks. Vähemasti paberil oli nõukogude ajal mingi süsteem olemas, aga erinevalt teist mina seda nõukogude nostalgiat siin ei viljeleks. See, et riigikaitse on laiem mõiste kui otsene sõjaline riigikaitse, on fakt. See tähendab seda, et igaühel meist – Riigikogu liikmel, igal kodanikul, arstil, õpetajal – on oma roll, mõtlemaks kaasa, mida teha selleks, et Eesti riiki saaks paremini kaitsta. Ma olen kogu selle viimase paari kuu jooksul kestnud valimisdebati ajal väga ärritunud ainult ühe asja peale. Ma olen ärritunud, kui on öeldud, et julgeolek ei ole põhiteema, see on mingi kõrvaline jutt, las sellega tegelevad need, kes mundrit kannavad. Ma arvan, et see on nii vale, kui vähegi olla saab. Igaüks meist peab mõtlema selle peale, kuidas riiki paremini kaitsta. Seda mitte sellepärast, et me tahaksime ilmtingimata sõjaks valmistuda. Vastupidi, ainult siis, kui me oleme võimalikult hästi kaitseks valmistunud, saame olla päris kindlad, et mitte keegi ei võta kunagi isegi mõttesse meie ründamist. Ainult nii me saame olla kindlad, et meie riik on ka edaspidi iseseisev.

13:40 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Lõpetan selle küsimuse arutelu. Kohapealt on saanud kaks inimest küsida ja pärast on võib-olla veel vaba mikrofoni.

4. 13:41 Soojamajandus

13:41 Aseesimees Laine Randjärv

Läheme järgmise küsimuse juurde. Peeter Laurson küsib peaminister Taavi Rõivaselt soojamajanduse kohta. Palun, Peeter Laurson!

13:41 Peeter Laurson

Lugupeetud peaminister! Valitsuse poliitika tõttu kaotatakse kodutarbijal ära võimalus kasutada erimärgistatud kütteõli. Seetõttu tõuseb sellel aastal peale Riigikogu valimisi kodutarbijal kütteõli hind 50%. Kütteõlile lisanduva aktsiisiga soovib valitsus täita riigikassat. Tingituna Eesti riigi asukohast on elu- ja tööruumide kütmine Eestis elutähtis toiming. Miks valitsus täidab riigikassat ühe elutähtsa kodukütteliigi aktsiisiga maksustamise abil?

13:42 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kõigepealt juhin tähelepanu, et kerge kütteõli või erimärgistatud diislikütusega kütvaid majapidamisi on oluliselt vähem kui teisi kütteliike kasutavaid majapidamisi. Nii et ärge palun kindlasti sedasi üldistage, nagu kodumajapidamistel kütte hind tõuseks. Seda väites te kindlasti hirmutate inimesi. Samuti tasub meeles pidada, et erimärgistatud kütuse kui kütuseliigi kasutamise vähendamine on tegelikult pikaajalisem plaan ja seda on varem toetanud ka IRL. Erimärgistatud kütuse järkjärguline kaotamine oli plaanis ka eelmisel valitsusel, kes sellega tegeles. Aga tõsi on see, et erimärgistatud kütuse või kerge kütteõliga oma maja kütmine on juba isegi praegu, kui nafta hind on väga madal, üks kõige kallimaid kütteliike, et mitte öelda kõige kallim, samuti on see üks kõige rohkem keskkonda saastavaid kütteliike. Igal juhul on see inimestele suur probleem. Me mõistame, et nad on selle kütteliigi valinud tõenäoliselt aastaid tagasi, kui erimärgistatud kütusega kütmine tundus soodne, aga praegu see enam soodne ei ole. Selleks, et aidata inimestel enda kodu soodsamalt kütta, oleme välja töötanud konkreetse meetme, mis töötab juba eelmise aasta lõpust. Ma tean, et väga paljud on selleks ka taotluse esitanud. See meede kompenseerib inimestele 40% ulatuses katla väljavahetamisega seonduvad kulud. Ma olen ka ise tutvunud mitme rehkendusega ja veendunud, et kui kerge kütteõli kasutamisel minna üle mõnele teisele kütteliigile, siis omaosalus tasub ära paari-kolme või nelja aastaga, sõltuvalt valitud kütteliigist.

13:44 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Peeter Laurson, esimene täpsustav küsimus!

13:44 Peeter Laurson

Erimärgistatud kütuse kaotamisega satuvad peale kodumajapidamiste löögi alla ka lasteaiad, koolid ja muud munitsipalaasutused. Miks soovitakse erimärgistatud kütust veel tagantjärele maksustada? Miks on vaja see kütus, mis ostjale kätte jäi, kindlasti ära mõõta ja maksustada?

13:44 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! See väide, et see muudatus puudutab ka lasteaedu ja koole, ei ole täpne. Ma palun teil ennast selle teemaga detailsemalt kurssi viia! See muudatus puudutab kodumajapidamisi, kellele erimärgistatud kütusega kütmine on väga kallis lahendus ja kellel me aitame KredExi meetme abil soodsamale ja ka keskkonnasõbralikumale kütteleigile üle minna. Teie küsimus puudutas teemat, mis on praegu rahanduskomisjonis arutelu all. Mina ei ole see, kes peab teile siin Riigikogus ette kirjutama, mida te otsustate, aga minu isiklik seisukoht on küll selline, et mingit väljapumpamist, ülemõõtmist ja aktsiisi maksmist ei peaks olema. Minu meelest ei ole see mõistlik. Eesti maksusüsteemi üldprintsip on ikkagi ka see, et me ei aja asju keeruliseks. Ma ütlen ausalt, et ma ei kujuta ette, kuidas kodumajapidamised hakkavad kütteperioodi lõpus paagist kütust välja pumpama, seda silma järgi mõõtma ja siis veel kuidagi aktsiisi deklareerima. Ma usun, et enamik inimesi ei teagi, kus seda kütuseaktsiisi deklareerida saaks, sest see ei ole asi, millega nad iga päev tegelevad. Ausalt öeldes ei peakski nad minu meelest sellega tegelema. Nii et ma väga loodan Riigikogu rahanduskomisjoni tarkusele, et see punkt seaduses kas tühistatakse või leitakse lahendus, mis on kodumajapidamistele soodne. Minu silmis see küll mõistlik mõte ei ole.

13:46 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Peeter Laurson, teine täpsustav küsimus!

13:46 Peeter Laurson

Te olete kahjuks valesti informeeritud. Teie enda erakonnakaaslased pooldavad väga seda ülemõõtmist ja tagantjärele maksustamist. Aga see selleks. Milliseid kodukuluseid plaanib Reformierakond riigikassa täitmiseks veel aktsiisiga nii tugevalt maksustada, nagu ta on maksustanud kerget kütteõli?

13:46 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma julgen väita, et teie info Reformierakonna liikmete seisukoha kohta on ekslik, aga jumal temaga. Valimiste-eelne aeg, las kõik väited jäävad teie südametunnistusele. Aga küsimus oli, millised on Reformierakonna plaanid inimeste kodukuludega. Me ei ole sedavõrd populistid, et käia ringi plakadiga ning väita, et meie mõjutame kodukuluseid ja nafta hinda. See oleks vale, see ei oleks aus. Küll aga on meie hinnangul väga oluline tagada, et Eesti oleks nii elektri- kui ka gaasiühenduste mõttes teiste riikidega ühendatud, mis vähem loosunglikult ja palju strateegilisemalt tagab, et pikaajaline hinnatase on madalam ja monopolidel ei ole võimalust hindu tõsta. See töötab kümme korda paremini kui mis tahes monopolide vastu võitlemise seadus. See, et me oleme Estlinki kaabli abil ühendatud Soomega, on Eestis elektri hinda juba alandanud. See on fakt. Kui meil ei oleks neid kaableid, oleks elektri hind palju kõrgem. Teiseks, kui me loome samasuguse ühenduse jaoks gaasitoru, mille vastu IRL on eri aegadel olnud või mille kohta ta on öelnud, et see ei ole primaarne, et see probleem tuleks lahendada hoopis teistkaudu, siis me saame kindluse, et meile on tagatud gaasivarustus vähemasti oluliselt paremini kui praegu. See omakorda mõjutab positiivselt seda, et ei saa olla monopolistlikku hinnasurvet, mis praegu tuleb Venemaalt. Need on asjad, mis kodutarbijaid kõige rohkem mõjutavad. Küllap neid võimalusi leidub veel. Ma usun, et need ühendused, kui strateegiliselt rääkida, on kindlasti kõige olulisemad.

13:48 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Nüüd läheme kohapeal registreeritud küsimuste juurde. Kaks küsimust. Palun, Tarmo Tamm!

13:49 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Kiitsite siin riigieelarve tulude head laekumist ja Reformierakonna väga head maksupoliitikat. No ei saa mitte kuidagi kiita sellist maksupoliitikat, kus

raha võetakse ära kõige vaesemate inimeste ja kodutarbijate käest. Näiteks on Lätis elektriaktsiis neli korda madalam kui Eestis, Soomes on toiduainete käibemaks poole võrra madalam kui Eestis. See on fakt, et elekter, vesi ja toasoe on Eestis 1,65 korda kallim kui Soomes. Kas valitsusel on õige täita riigieelarvet nende inimeste taskust? Need kulutused võiksid olla samal tasemel kui soomlastel, kelle palk on meie inimeste palgast kolm-neli korda kõrgem.

13:49 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Teie väide, et Lätis on elektriaktsiis madalam, võib olla õige. Aga kui te vaatate elektri hinda, mis on kirjas tarbija elektriarvel, siis te märkate, et elektri hind on Lätis tunduvalt kõrgem kui Eestis. Küllap olete isegi välja arvutanud, et aktsiis moodustab elektriarvest mõne protsendi, suhteliselt tagasihoidliku osa, aga palju tähtsam on see, kui kõrge on elektrienergia hind. Elektrienergia hinda omakorda mõjutab kõige rohkem see, et Eesti on erinevalt Lätist juba väga hästi teiste turgudega ühendatud. See tuleb seada eesmärgiks ka Lätis. Läti valitsus on selle endale eesmärgiks võtnud ja ka Eesti saab siin kaasa aidata, sest üks riik, kellega nad ennast ühendada soovivad, on just nimelt Eesti. Kui Eesti ja Läti hinnatase ühtlustub, siis Lätis elektri hind kindlasti langeb. Te ütlete, et maksupoliitika ei ole sellisena õiglane. Mina väidan vastupidist. Kui te soovite inimeste teenitud summasid palju kõrgemalt maksustada, nagu Keskerakonna pakkumine on olnud, siis see mitte ainult ei vähenda nende konkreetsete inimeste sissetulekut, kes kõrgemat maksu peavad hakkama maksma, vaid see vähendab ka riigieelarve laekumisi, sest lihtsalt siin riigis ei looda siis enam kõrgepalgalisi töökohti. Kui vähenevad riigieelarve laekumised, näiteks sotsiaalmaksu laekumine, siis ei saa sedavõrd kiiresti tõusta ka pensionid. Minu soovitus on väga hoolega järele mõelda, enne kui te hakkate kritiseerima maksusüsteemi, mis, jah, nagu te õigesti ütlesite, on toonud eelarvesse märksa rohkem raha kui prognoositud, tänu millele saavad ka pensionid tõusta prognoositust märksa kiiremini.

13:50 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun teine kohapeal registreeritud küsimus, Erki Nool!

13:51 Erki Nool

Aitäh, austatud juhataja! Austatud peaminister! Teil on väga head ja selged vastused igale küsimusele. Ma aga küsin üle. Inimene investeeris näiteks viis aastat tagasi õlikatlasse. Ma meenutan, et õlikatla hind oli krooni ajal umbes 75 000 krooni. Küttesüsteemi investeringuid tehes tuleb tavaliselt arvestada 20 aastaga. Aga kui teatud kohas, näiteks Kesk-Eestis Viljandis, ei ole võimalik minna üle gaasikatla peale, mis on siis teie ettepanek nendele inimestele, kes viis või kümme aastat tagasi panid endale kodumajapidamisse õliküttesüsteemi? Olgu öeldud, et pelletikatlad nõuavad vähemalt 2,5 meetri kõrgust ruumi ja neid ei ole võimalik keldrisse panna. Mis oleks lahendus?

13:53 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Kõigepealt ma muidugi tänan komplimendi eest, et ma väga selgelt vastan. Aga oodata, et ma Riigikogu puldist suudaksin anda küttemajandusliku soovitus, mis sobiks igale majapidamisele nagu rusikas silmaauku, oleks võib-olla tõesti liialdus. Kuid tõepoolest, millised on need võimalused? Võime need kiirelt üle käia. Õliküte on praegu paratamatult väga kallis küttekiik. Nii et ükskõik, mille vastu see vahetada, kas gaas-, pellet- või maasoojuskütte vastu või hoopis õhk-vesi-soojuspumba vastu, igal juhul võib eeldada, et alternatiiv on odavam, mõningal juhul isegi mitu korda odavam. See, milline konkreetne küttekiik sobib konkreetsele majapidamisele, sõltub väga mitmest asjaolust. Nagu sa ise õigesti ütlesid, gaasküte on kindlasti väga arvestatav alternatiiv, sest investeringukulu on kõige väiksem ja ümbertegemine, ma arvan, tasub ära ilmselgelt väga lühikese ajaga. Kui pika ajaga täpselt, see sõltub maja suurusest, seda on jällegi väga raske universaalselt öelda. Pelletite puhul on samamoodi algne investering suhteliselt soodsam, samas, nagu sa õigesti märkisid, selleks on vaja eraldi ruumi ja on vaja tegelda graanulite laadimisega, mistõttu ei pruugi see olla kõigile ilmselgelt parim lahendus. Kolmas variant on maasoojusküte, mida kõikidel ei ole võimalik kasutada, aga osal on, sõltuvalt krundi suurusest. Neljas variant on õhk-vesi-soojuspump, mis peaks olema kõigile tehniliselt võimalik lahendus, aga mille alginvesteering on suhteliselt kallim. Nende küttekiikide korral, mille efekt on kõige suurem, aga alginvesteering suhteliselt kallim, tulebki appi KredExi meede, mis kuni 40% investeeringust kinni maksab, et see tunduks ka majanduslikult mõistlik sellele perekonnale Viljandimaal, keda te näiteks tõite.

13:54 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Selleks, et kõikidel küsijatel oleks võrdsed võimalused, piirdume kahe kohapeal registreeritud küsimusega. Lõpetan küsimuse arutelu.

5. 13:55 Muud küsimused

13:55 Aseesimees Laine Randjärv

Nüüd on aga võimalik esitada küsimusi kohalt. Palun nimetage ka, kellele on küsimus mõeldud! Palun, Tarmo Tamm!

13:55 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Ma loodan, et te tulevikus ka küsimusele vastate. Ma küsisin teilt konkreetset Soome käibemaksu kohta, mis toiduainetel on kaks korda madalam kui Eestis, ja selle kohta, et Eestis on vesi, elekter ja toasoe 1,65 korda kallimad kui Soomes. Kas te peate seda normaalseks, et te nii täidate riigieelarvet?

13:55 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Irimaal kehtib toiduainete käibemaksu nullmäär. Ometi teame, et Irimaal on kui mitte kõige kõrgemad, siis ühed kõige kõrgemad toiduainete hinnad. Märksa rohkem kui käibemaksu määra st sõltub toiduainete hinnatase sellest, milline on konkreetse turu suurus, milline on konkurentsiolukord ning millised on kohapealsed pakkujad ja nende võimekus. Nii et väita, et Soomes on toiduained Eestist soodsamad sellepärast, et seal on madalam käibemaksu määr, ei ole kindlasti täpne.

13:56 Aseesimees Laine Randjärv

Palun, Margus Tsahkna!

13:56 Margus Tsahkna

Aitäh! Minu küsimus on peaministrile. Nimelt, ma soovitan teil ka valimiskampaania ajal tegelda peaministri tööga ja tutvuda Riigikogu otsusega, mis võeti eile vastu. See on otsus elatisabifondi kohta ja seal on väga täpselt kirjas, milline ettepanek Vabariigi Valitsusele tehti. Siin ei ole mitte mingisuguseid erilisi võimalusi muid meetmeid välja mõelda. Ma loen selle otsuse ette: "Teha Vabariigi Valitsusele ettepanek töötada välja ja rakendada 2016. aasta 1. jaanuariks elatismaksete garanteerimise süsteem, mis tagab lapsele määratud elatismaksete õigeaegse laekumise. Süsteem peab hõlmama niisuguse riikliku institutsiooni loomist, kes maksab last kasvatavale vanemale õigeaegselt välja väljamõistetud elatise miinimumi ning nõuab selle sisse elatise maksmise kohustust omavalt vanemalt." See on väga konkreetset paika pandud ettepanek. Ma küsin teilt kui peaministrilt. Kas te vähemalt seni, kui te olete peaminister, kavatsete Riigikogu otsuse ellu viia või mitte?

13:57 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Eranditult kõik Riigikogu otsused on valitsusele kohustuslikud, selle üle ei ole võimalik isegi mitte mingit debatti avada. Aga mul on hea meel, et te olete nüüd saalis tagasi ja ma saan teile otse öelda seda, mida ma juba enne ütlesin. Ärge pange minu suhu selliseid lauseid, nagu te ennist sotsiaalkaitseministrit küsitledes kasutasite, justkui mina oleksin öelnud Riigikogu otsuse kohta, et see on populistlik. Mitte midagi sellist mina öelnud ei ole. Ma olen öelnud, et populistlikud on olnud teie avaldused, mis on kaasnenud selle konkreetse otsuse vastuvõtmisega. Milles ma näen populistlikkust? Te olete öelnud, et see lahendab täielikult kõik probleemid. Me aga teame, et te tegite ülesandeks süsteemi loomise. Süsteemi loomine vajab kindlasti väga tõsist tööd ja vaeva, see ei juhtu iseenesest. Minu mure on lihtsalt see, et te annate lootust, et probleem väga kiiresti laheneb, kuigi te tegelikult valmissüsteemi ei ole välja pakkunud. Üsikvanemate probleemid on väga tõsised, nendega peab tegelema. See ei ole päris selline asi, et tõstatame kaks nädalat enne valimisi teema ning ütleme siis, et lükkame selle kellegi teise mureks ja töötagu see teine midagi välja. Igaüks peab olema valmis panustama ja ka reaalseid sisulisi lahendusi pakkuma. See oli minu etteheide, miks ma ütlesin, et teie avaldused on olnud populistlikud. Kindlasti ei öelnud ma seda konkreetse otsuse kohta.

13:58 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Lõpetame infotunni, sest aega ei ole enam järgmise teema avamiseks. Infotund on lõppenud.